

Sipos Tamás¹ Molnár Róbert²

KÖZÖS FELHASZNÁLÁSÚ REPÜLŐTEREK KIALAKÍTÁSÁNAK VÁM, JÖVEDÉKI ÉS UTASBIZTONSÁGI KÖVETELMÉNYEI

DOI: 10.30583/2019/1-2/030

Absztrakt:

Ez a tanulmány bemutatja a Magyar Honvédség katonai repülőtereinek közös felhasználású repülőterekké történő átalakításának egyes követelményeit, elemezve a jogszabályi környezetet, a bevezetendő intézkedéseket, a beszerzendő biztonsági eszközök körét és a kapcsolódó, szóba jöhető beruházási és fenntartási költségeket. A tanulmány nem tér ki az egyéb fizikai ellenőrzésekre és az őrzőrastra, a légi járművek védelmi területeire, a feladott poggyász, illetve az áru és postai küldemények kezelésére, a légifuvarozói anyagokra, a fedélzeti ellátmányokra, a repülőtéreni készletekre, a repülés tartalma alatti védelmi intézkedésekre, valamint a személyzet toborzására és képzésére.

Kulcsszavak: terrorizmus, polgári légi közlekedés, repülőtér-védelem, repülőtér tervezési követelmények, belépés-ellenőrzés, földi és légi oldal, szigorított védelmi terület, biztonsági berendezések, feladott poggyász, tiltott tárgy, tranzitterület, jövedéki adóraktár, légi közlekedési tevékenységek, közös felhasználású repülőtér.

Abstract:

This study introduces the possibility of converting military airports of the Hungarian Defense Forces into dual-use airports by analyzing the regulatory environment, the measures to be implemented, the range of security tools to be procured and the investment and maintenance costs that might be emerged. The study does not cover other physical checks and patrols, aircraft security areas, checked baggage, cargo and mail handling, air carrier materials, on-board supplies, airport supplies, flight content and for the recruitment and training of personnel.

¹ A HM VGH NI Vám, Jövedéki és Határforgalmi Osztály főtisztje

² A HM VGH NI Vám, Jövedéki és Határforgalmi Osztály tisztje

Keywords: terrorism, civil aviation, airport protection, airport design requirements, entry control, ground and air side, tightened protection area, safety equipment, checked baggage, prohibited object, transit area, excise tax warehouse, aviation activities, dual-use airport.

Bevezetés

Napjainkban a terrorizmusnak³ minősülő cselekmények egyre növekvő száma miatt egy nemzetközi légiforgalmat bonyolító repülőtér kialakítása rendkívül bonyolult feladat, és nem biztos, hogy beváltja a hozzá fűzött reményeket a jelentkező beruházási és fenntartási költségek miatt.

Amennyiben a Magyar Honvédség katonai repülőtereinek közös felhasználásúvá történő átalakításáról születik döntés, akkor a civil használatra szánt területen a polgári légiközlekedési⁴ szabályok, valamint védelmi ellenőrzési⁵ intézkedések bevezetése és alkalmazása szükséges. A jelenlegi jogszabályi környezet alapján a személyi és tárgyi feltételek megteremtése és fenntartása rendkívül költségigényes, és igazi megtérülést csak a folyamatos légiforgalom eredményezne. A NAV Repülőtéri Igazgatóságának tájékoztatása alapján például a sármelléki repülőtér a kormány csak 2015. évben minősítette nemzetközi repülőtérre, mivel utasforgalma elérte a 100 ezres nagyságrendet. Ennek ellenére a pénzügyőri és rendőrségi jelenlét nem folyamatos, kizárólag a forgalomhoz igazodik.

A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 37. § rendelkezései alapján megkülönböztethetünk nyilvános (kereskedelmi vagy nem kereskedelmi) és nem nyilvános (polgári vagy állami célú, illetve közös felhasználású) repülőtereket. A repülőtér létesítésének,

³ „Olyan rettegést keltő cselekmény, amely nem a harctereken vagy háborúban zajlik le, és nem harcra kész katonai alakulatot, hanem a polgári lakosságot veszélyezteti.”

Védelmi tudatosság növelő képzési tananyag: www.tavoktatas.police.hu

⁴ „Bármilyen, polgári légi jármű által végzett légiközlekedési művelet, kivéve a nemzetközi polgári repülésről szóló Chicagói Egyezmény 3. cikkében említett állami légi járművek általi műveleteket.”

A polgári légiközlekedés védelmének közös szabályairól és a 2320/2002/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 300/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: EK tanácsi rendelet) 3. cikk 1. pontja

⁵ „Olyan eszközök alkalmazása, amellyel a tiltott tárgyak bevitelle megakadályozható.” EK tanácsi rendelet 3. cikk 9. pontja

fejlesztésének és megszüntetésének, valamint a leszállóhely létesítésének és megszüntetésének szabályairól szóló 159/2010. (V. 6.) Korm. rendelet 36. §-a értelmében nemzetközi repülőtér kizárólag kereskedelmi repülőtérként létesíthető.

1. Repülőterek védelme

Uniós követelmény, hogy minden tagállamnak ki kell dolgoznia, alkalmaznia, illetve fenn kell tartania egy, a polgári légiközlekedés védelmét szolgáló nemzeti programot. A hozott védelmi intézkedések költségig megosztását minden tagállam saját maga határozza meg a repülőtéri jogalanyok⁶, a légifuvarozók⁷, más ügynökségek vagy a felhasználók között. A tagállamokra nézve kötelező a minimum harmonizáció azonban, ha a fennálló kockázati tényezők alapján az érintett tagállamok úgy ítélik meg, sokkal szigorúbb védelmi intézkedéseket is bevezethetnek. A hozott intézkedésekről a tagállamnak tájékoztatási kötelezettsége van a Bizottság felé, kivéve az eseti, egy járatra korlátozódó beavatkozást.

Harmadik országok néhány légi járat vonatkozásában olyan intézkedéseket követelhetnek meg egyes tagállami repülőterektől, amelyek eltérhetnek az alapkövetelményektől. Ezt a harmadik országnak kell kérvényeznie a Bizottságtól, amely erre vonatkozóan megfelelő választ dolgoz ki, és engedélyezheti a szükséges intézkedések bevezetését.

A párhuzamos ellenőrzések elkerülésének érdekében – melyek a polgári repülésről szóló Chicagói Egyezmény 17. függelékében foglaltak betartására irányulnak – a Bizottság szándéknyilatkozatot köthet a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezettel (**ICAO: International Civil Aviation Organization**).

Minden tagállamnak kizárólag egy felelős hatósága lehet, még akkor is, ha több szervezet is foglalkozik a polgári légiközlekedés védelmével az adott országon belül.

A tagállamoknak további kötelezettsége egy légiközlekedés-védelmi minőségbiztosítási program megalkotása, alkalmazása és

⁶ „Az üzemeltetőtől eltérő személy, szervezet vagy vállalkozás.” EK tanácsi rendelet 3. cikk 6. pontja

⁷ „Érvényes működési engedéllyel, vagy azzal egyenértékű okmánnyal rendelkező légiközlekedési vállalkozás.” EK tanácsi rendelet 3. cikk 4. pontja

fenntartása is. Ez a program biztosítja a polgári légiközlekedés védelmének minőségét, valamint lehetővé teszi a bekövetkező hibák gyors felderítését és azok kijavítását. Továbbá elő kell írnia a tagállam területén működő összes repülőtér számára, hogy a légiközlekedés-védelmi követelményeket alkalmazó jogalanyok ellenőrzése közvetlenül a felelős hatóság részéről történik.

Valamennyi repülőtér-üzembentartónak ki kell dolgoznia, alkalmaznia és fenn kell tartania egy repülőtér-védelmi programot is, amely biztosítja azon módszereket és eljárásokat, amelyeket a repülőtér üzem-bentartójának követnie kell. A program tartalmazza a repülőtér belső minőségbiztosítási rendelkezéseit is, amelyet a felelős hatósághoz be kell nyújtani.

A repülőtereken működő légifuvarozóknak is kötelessége egy védelmi program kidolgozása, amely meghatározza azokat az eszközöket és módszereket, amelyek biztosítják az érintett tagállamban érvényes polgári légiközlekedés-védelmi program előírásainak történő megfelelést. A légifuvarozói program alapján kiadott működési engedélyt a többi tagállam köteles elfogadni.

Az összes légiközlekedés-védelmi követelményeket alkalmazó jogalany védelmi programja a hatóság által bármikor bekérhető, illetve felülvizsgálható.

A Bizottság az érintett tagállam felelős hatóságával együttműködve időszaki ellenőrzéseket végezhet a légiközlekedés védelmének javítása érdekében. Ennek végrehajtása céljából a felelős hatóság tájékoztatja a Bizottságot a területén működő érintett repülőterekről. A légiközlekedés-védelmi programot alkalmazó jogalanyok ellenőrzését a Bizottság előre nem jelenti be, azonban az ellenőrzés megkezdése előtt az érintett tagállamot időben tájékoztatnia kell. Az ellenőrzésről jelentés készül, mely eljuttatásra kerül az érintett tagállam felelős hatóságához. Az érintett hatóság köteles a felrótt hibák kijavításáról tájékoztatni a Bizottságot és a tett intézkedésről született válaszdokumentumot valamennyi tagállami hatósághoz eljuttatni.

A Bizottság köteles évente jelentést készíteni az Európai Parlamentnek a rendeletben foglaltak betartásáról és a szükséges javítások elvégzéséről. A Bizottság köteles továbbá tanácsadói csoportot is működtetni, melynek tagjai a légiközlekedés védelmével foglalkozó, vagy abban közvetlenül érintett európai képviseleti szervezetek alkalmazásában állók közül kerülnek ki, és kizárólag bizottsági tanácsadással

foglalkoznak. A Bizottság közzéteszi azokat az intézkedéseket, amelyek az utasokra nézve közvetlen kihatással vannak.

A repülőterek védelme szempontjából nagyon fontos szabály még, hogy a repülőtér részének kell tekinteni a repülőgépet, az autóbust, a kézikocsit, az egyéb közlekedési eszközt, valamint a beszállófolyosót és az utashidat is. Ha egy légi jármű esetében történik biztosított poggyász⁸ berakodása vagy kirakodása, illetve az utasok részéről beszállás vagy kiszállás, a felelős hatóságnak jogában áll azokon a napokon, amikor legfeljebb nyolc tervezett induló járat van, különleges védelmi eljárásokat, kivételeket engedélyezni a repülőtér légi oldalának védelme érdekében.

1.1. Repülőtér létesítésének egyes követelményei

A repülőterek létesítésekor nagyon fontos szempont, hogy a repülőterek elkülönített területei határokkal, jól azonosítható módon kerüljenek kijelölésre. Ezek a határok biztosítják a megfelelő védelmi intézkedések alkalmazhatóságát. Egyik legfontosabb a földi⁹ és a légi oldal¹⁰ határának fizikai akadállyal történő szétválasztása, melyeknek az utasok számára jól láthatónak kell lennie. Ezek lehetnek betonból vagy más tartós anyagokból készült elemek. A jogszabály megkülönböztet továbbá szigorított védelmi területeket¹¹ is. Ilyen területnek minősülnek azok a helyek, ahová az átvizsgált induló utasok beléphetnek, illetve ahol az átvizsgált feladott poggyászok¹² – a biztosított poggyászok kivételével – tárolhatók vagy azokon keresztül áthaladhatnak és a repülőtér azon része, amely a légi jármű parkolására került kijelölésre berakodás vagy beszállás céljából. A repülőtér szigorított védelmi terület státusza legalább az előbb felsorolt tevékenységek végzéséig áll fenn. Egy szigorított védelmi terület kijelölésekor a kontaminálódó¹³

⁸ „Az az átvizsgált induló feladott poggyász, amely fizikailag oly módon védve van, hogy abba utólag semmiféle tárgyat nem lehet betenni.” A közös légiközlekedés-védelmi alapkövetelmények végrehajtásához szükséges részletes intézkedések meghatározásáról szóló 185/2010/EU rendelet mellékletének 1. pontja

⁹ „A repülőtér légi oldallal szomszédos területei és épületek vagy azok részei.” EK tanácsi rendelet 3. cikk 12. pontja

¹⁰ „Valamely repülőtér mozgásterülete, a szomszédos területek, valamint épületek vagy azok részei, ahová a belépés korlátozott.” EK tanácsi rendelet 3. cikk 11. pontja

¹¹ „A légi oldalon lévő olyan területek, ahová a belépés korlátozott, és ahol légiközlekedés-védelmi követelmények vannak érvényben.” EK tanácsi rendelet 3. cikk 13. pontja

¹² „A légi jármű csomagterében történő szállításra szánt poggyász.” EK tanácsi rendelet 3. cikk 20. pontja

¹³ Összekeveredő

területeket közvetlenül a létrehozás előtt védelmi célú ellenőrzésnek kell alávetni, hogy tiltott tárgy¹⁴ ezeken a területeken véletlenül se maradjon. Amennyiben jogosulatlan személyek mégis bejutnak a szigorított védelmi területre, úgy védelmi célú ellenőrzés szükséges, melynek célja a tiltott tárgyak kiszűrése.

Olyan szigorított védelmi területtel rendelkező repülőtereken, ahol több mint 40 személy rendelkezik megfelelő jogosultságú azonosító kártyával, kritikus részeket kell kijelölni. A kritikus részek magukban foglalják azokat a területeket ahová az átvizsgált induló utasok beléphetnek, illetve ahol az átvizsgált feladott poggyász – a biztosított poggyász kivételével – tárolható vagy ott áthaladhat. A kritikus részek kijelölésekor szintén védelmi célú átvizsgálás szükséges, melynek folyamata megegyezik a védelmi terület kijelölésének folyamatával. Azokat a helyeket, ahová át nem vizsgált személyek bejuthatnak, haladéktalanul védelmi célú átvizsgálásnak kell alávetni.

2. Utasok és kézipoggyászuk ellenőrzése

1. számú ábra. Az átvizsgálás folyamata (iLane checkpoint)
(Forrás: <http://www.zandz.hu>)

¹⁴ „A légit közlekedés védelmét veszélyeztető jogellenes cselekmény elkövetésére alkalmas fegyverek, robbanószerkezetek vagy egyéb veszélyes készülékek, tárgyak vagy anyagok.” EK tanácsi rendelet 3. cikk 7. pontja

Bár a repülés egy kellemes időtöltésként aposztrofált tevékenység, véleményem szerint a bevezetett biztonsági rendszabályok miatt rendkívül kellemetlen szituációkba bonyolódhat az utazó. Elég csak a repülőtéren eltöltött holtidőnkre vagy a ruházatunk, kézi poggyásznak, néha megalázó módon történő átvizsgálására gondolnunk a túlbuzgó biztonsági személyzet által.

Az 1. ábra bemutatja a személy és annak kézi poggyászának átvizsgálási folyamatát a legmodernebb biztonsági eszközöket és berendezéseket alkalmazva, melyhez a szükséges infrastruktúrát az üzemeltetőnek kell biztosítania. Nézzük tehát, mire is kell számítani az utazónak a légi jármű fedélzetére történő lépéséig.

2.1. Az utasok és azok kézipoggyászaik átvizsgálása

Védelmi területre lépésünk első fázisaként az utazó személyt megkérjük kabátjának, zakójának levételére, mivel ezeket kézi poggyászként kell átvizsgálni. Amennyiben az átvizsgálást végző személy úgy ítéli meg, kérheti az utazótól további ruhadarabok (így a derékszíj, lábbeli stb.) levételét. Az utas átvizsgálásának további módszereit az alábbi 2. ábra foglalja össze.

	Motozás
	Fémérzékelő kapu (WTMD)
	Robbanóanyag-felderítő kutya
	Robbanóanyagnyom-felderítő eszköz (ETD)
	Ionizáló sugárzást nem alkalmazó biztonsági szkanner
	Kézi fémérzékelő eszköz és robbanóanyagnyom-felderítő eszköz együttesen

2. számú ábra. Utasátvizsgálási módszerek (saját szerkesztés)

Ha a fenti ábrán részletezett módszerek egyike sem célravezető, úgy az átvizsgálást végző személy megtagadhatja az utas biztonsági területre való belépését, vagy az utast kielégítő módon, ismételten átvizsgálja.

2.1.1. Motozás

A motozás olyan, a tiltott tárgyak előtalálása érdekében végrehajtott tevékenység, melynek fókuszában az észszerűség áll. Kiterjedhet a személy ruházatának és testének vizsgálatára is. Motozást minden esetben az ellenőrzött személlyel azonos nemű személy végezhet. Nagyon fontos szabály az, hogy amennyiben a vizsgálat kiterjed az érintett személy testüregére is, úgy azt csak kizárólag orvos végezheti. Motozás egyébként halaszthatatlan nyomozati cselekményként határozat nélkül is elvégezhető az ügyész vagy a nyomozó hatóság részéről. Fontos továbbá, hogy a repülőtéren a kiképzett biztonsági személyzet által létesítményvédelem céljából végrehajtott átvizsgálás nem összetévesztendő a klasszikus értelemben vett motozással.

2.1.2. Fémérzékelő kapu

A 3. ábra szerinti fémérzékelő kapunak (WTMD) képesnek kell lennie egyesével vagy akár más tárgyakkal együttesen érzékelni és riasztással jelezni meghatározott fémtárgyakat, amely lehet például kulcs, érme, ékszer vagy akár egy fegyver. Az érzékelőkapunak a tárgy elhelyezkedésétől függetlenül érzékelnie kell a fémtárgyat, melyet stabil alapra, szilárdan kell rögzíteni. Rendelkeznie kell a működését jelző kijelzővel, illetve a kezelőfelületéhez való hozzáférése kizárólag a beosztott, kiképzett ellenőrző állomány részére legyen biztosított.

3. számú ábra. PMD2 Elliptic fémkereső kapu (Forrás: <http://www.zandz.hu>)

Fém tárgy érzékelésekor látható és hallható hangjelzést kell kibocsátania oly módon, hogy azokat 2 m távolságból is érzékelni lehessen. 2007. január 5-én vagy azt követően üzembehelyezett fémérzékelő kapuk esetén, azoknak alkalmasnak kell lenniük az ellenőrzött személyek és a riasztások számának számlálására, továbbá ki kell számolniuk, hogy az ellenőrzött személyek hány százaléka esetén történt riasztás. A Z&Z Biztonságtechnika Kft. (a továbbiakban: Z&Z Kft.) tájékoztatása alapján egy fémérzékelő kapu bruttó beszerzési ára 1,8 millió Ft-tól 5,03 millió Ft-ig terjed.

2.1.3. Kézi fémérzékelő eszközök

Amennyiben a fémérzékelő kapu riaszt, úgy az átvizsgálást végző személynek meg kell állapítania a riasztás okát. Ez történhet a 4. ábra szerinti kézi fémérzékelő eszközzel (HHMD), amely kizárólag kiegészítő átvizsgálási eszközként alkalmazható, és nem helyettesíti a moztózt. Képesnek kell lennie vastartalmú, valamint színesfém tartalmú tárgyak érzékelésére és az érzékelt fém tárgy helyzetének riasztással történő meghatározására is. Az általa kibocsátott hanghatásnak 1 méter távolságból is érzékelhetőnek kell lennie, és működését interferencia¹⁵ forrás nem akadályozhatja. A Z&Z Kft. díjszabása alapján egy kézi fémkereső készülék beszerzési költsége bruttó 100 ezer Ft-ban került meghatározásra.

4. számú ábra. PD140 kézi fémkereső készülék
(Forrás: <http://www.zandz.hu>)

¹⁵ „Olyan fizikai jelenség, amely akkor következik be, ha két különböző forrású, koherens (összefüggő, összetartozó) hullám találkozik, azaz olyan hullámok, amelyek fáziskülönbsége állandó.” <https://hu.wikipedia.org>

2.1.4. Röntgensugaras berendezések és robbanóanyag-felderítő eszközök

5. számú ábra. Röntgensugaras berendezés és robbanóanyag-felderítő eszköz (Forrás: <http://www.zandz.hu>)

Röntgensugaras berendezés vagy robbanóanyag-felderítő eszköz használata esetén az átvizsgálást végző személynek minden képet meg kell néznie. A vizsgálatot végzőnek minden riasztás okát konkretizálnia kell, továbbá az alapján biztosítani szükséges, hogy a szigorított védelmi területre vagy a légijármű fedélzetére tiltott tárgy ne kerülhessen fel. Tiltott tárgyak, különösen a különböző típusú lőfegyverek és azok részei, a különböző típusú íjak és nyilak, az elkábító eszközök, a robbanóanyagok, gyúlékony anyagok és gyújtóeszközök (lőszer, gyutacs, detonátor stb.), valamint a súlyos sérülés okozására felhasználható bármely tárgy, amelyek használata a szigorított védelmi

területen nem szokásos, beleértve a harcművészeti eszközöket (szablyák, kardok stb.)

Az 5. ábrán bemutatott röntgensugaras berendezés vagy robbanóanyag-felderítő eszköz használata esetén minden olyan tárgyat ki kell venni a kézipoggyászból, amelynek sűrűsége gátolja az átvizsgáló személyt a kézipoggyász tartalmának ellenőrzésében. Az átvizsgálást végző személy rendes körülmények között nem tölthet egyhuzamban 20 percnél többet a képek megtekintésével, illetve a képek megtekintésével töltött időszak után legalább 10 percig nem ellenőrizhet képeket. Az átvizsgáló személyek munkáját egy felügyelő ellenőrzi, aki gondoskodik az alárendeltségében lévő személyek megfelelő összetételéről, az általuk végzett munka minőségéről, képzéséről, valamint támogatásáról és értékeléséről.

Felelős hatóság kézipoggyász-kategóriákat állíthat fel, amely biztosítja az eltekintést bizonyos kézipoggyász átvizsgálásoktól.

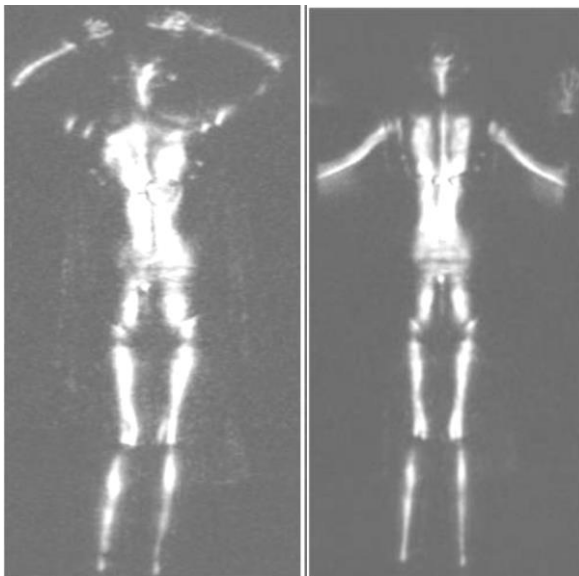
Alkalmazható továbbá robbanóanyag-felderítő kutya, mely a légi jármű utasterébe is bevihető, és az utast, illetve annak kézipoggyászát is át lehet vele vizsgálni. Megjegyzendő, hogy robbanóanyag-felderítő kutya, valamint a robbanóanyagnyom-felderítő eszköz az átvizsgálás során kizárólag kiegészítő módszerként alkalmazható. A bemutatott röntgensugaras berendezés bruttó beszerzési ára 12 millió Ft-tól 628 millió Ft-ig terjed, míg a robbanóanyag felderítő eszköz bruttó beszerzési költsége 14 millió Ft-ot képvisel a Z&Z Kft. árszabása alapján.

2.1.5. Biztonsági szkennerek

A 6. ábrán bemutatott biztonsági szkennert talán már minden nemzetközi légiforgalmat lebonyolító repülőtéren alkalmaznak, melynek képelemzését különleges képzésben részesült személy végzi, akit az észlelőrendszer szerves részének kell tekinteni. A szkennerek képesek a fémanyagú és nem fémanyagú, emberi bőrtől elkülönülő, egy adott személy testén vagy ruházatában elhelyezett tárgyak észlelésére.

A szkennert a lakosságot érintő elektromágneses sugárterhelés (0 - 300 GHz) korlátozásáról szóló, 1999/519/EK tanácsi ajánlásának (26) bekezdése és a munkavállalók fizikai tényezők (elektromágneses terhek) hatásából keletkező kockázatoknak való expozíciójára vonatkozó egészségügyi és biztonsági minimumkövetelményekről szóló 2004/40/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (27) bekezdésének megfelelően kell felszerelni. A szkennerek 1. szabvány szerinti

megfelelősége 2022. január 1-ig van érvényben. Biztonsági szkennerek listázott ára bruttó 80 millió Ft a Z&Z Kft-nél.

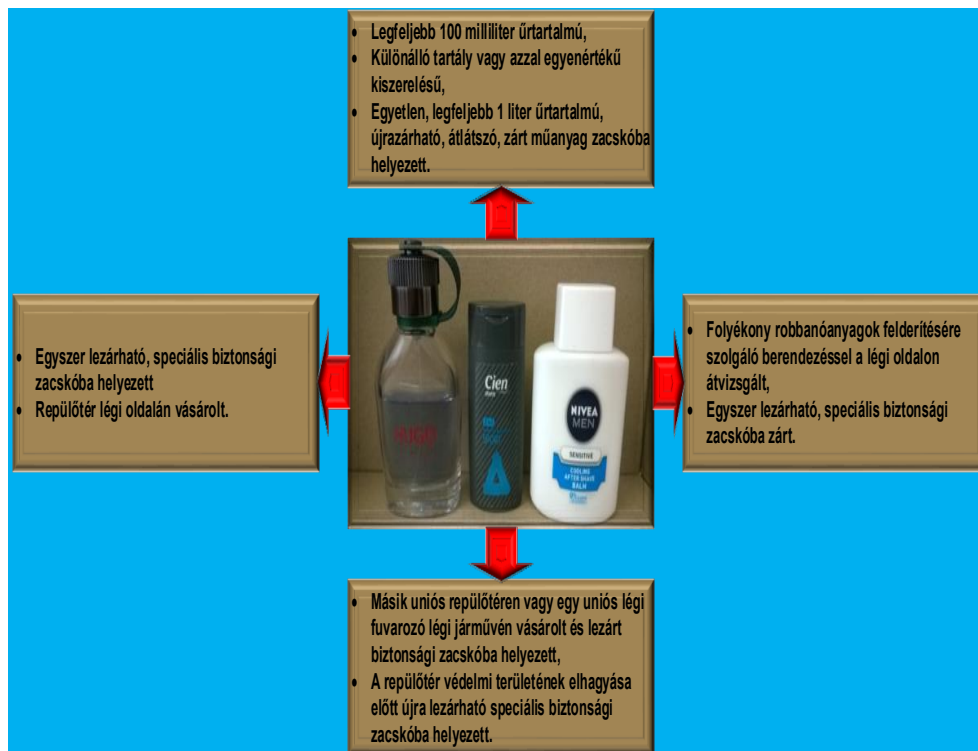
6. számú ábra. 3D testszkennerek (Forrás: <http://zandz.hu>)

2.1.6. Folyadékok, aeroszolok és gélek kimutatása

Az utasnál lévő folyadékok, aeroszolok és gélek szigorított védelmi területre történő bevitele esetén nagyon szigorú a jogszabályi rendelkezés. Példaként említhető éltető elemünk a víz, melyből – amennyiben azt elkobozták tőlünk – fél liter kommersz minőségű (pl. Mizse típusú) a repülőtér légi oldalán vásárolva 1,30-1,40 euróba kerül. Saját tapasztalatom szerint ez az árképzés egységesen érvényesül az európai repülőtereken. De ugyancsak póru járhat az utazó mondjuk egy borotvahab vagy parfüm esetén is, ha nem veszi figyelembe a 7. ábra szerint összefoglalt instrukciókat.

Az utas a szigorított védelmi területre történő belépésekor mentesíthető a folyékony robbanóanyagok felderítésére szolgáló berendezésekkel történő átvizsgálás alól, ha a fenti ábra szerinti formákban és mennyiségben birtokol folyadékot, aeroszolt és gél. A folyékony robbanóanyagok felderítésére alkalmazható például a 8. ábra szerinti EMA-3 típusú elektromágneses elemző berendezés, amely az utasok által szállított folyadékot, aeroszolt, gél tartalmazó tartályok átvizsgálására, a 185/2010/EU rendelet és a C(2010)774 EU bizottsági határozat előírásai alapján type B és type A mérésére alkalmas. Egy széles

spektrumú folyadékanalizátor Z&Z Kft.-től történő vásárlása esetén bruttó 11 millió Ft-ot kell kifizetnie a vásárlónak.

7. számú ábra. Folyadékok, aeroszolok és gélek átvizsgálás alóli mentessége (saját szerkesztés)

8. ábra. EMA-3 Multi Spectrum ElectroMagnetic Analyzer
(Forrás: Budapest Airport Zrt.)

2.1.7. Biztonsági berendezések beszerzési árainak összegzése

A fentiekben részletesen bemutatott biztonsági berendezések beszerzési árai alapján nézzük meg, mennyibe kerülne összességében egy ilyen beruházás a Magyar Honvédség részére. Az árak összegzését a 9. ábra tartalmazza.

Biztonsági berendezés	Bruttó beszerzési ár	
	Minimum (Ft)	Maximum (Ft)
Fémkereső kapu	1 800 000	5 030 000
Kézi fémkereső készülék	100 000	100 000
Röntgensugaras berendezés	12 000 000	628 000 000
Robbanóanyag- felderítő eszköz	14 000 000	14 000 000
Biztonsági szkennер (pl. 3D)	80 000 000	80 000 000
Folyadékanalizátor	11 500 000	11 500 000
Összesen	119 400 000	738 630 000

9. számú ábra. Biztonsági berendezések beszerzési ára
(saját szerkesztés)

3. Határátkelőhely és ideiglenes határátkelőhely megnyitása és működtetése

Új határátkelőhelyet létesíteni, illetve megnyitni kizárólag akkor lehet, ha az megfelel a hatósági tevékenységek ellátásához szükséges feltételeknek. Egy határátkelőhely megnyitása a határellenőrzés megkezdésével kezdődik. A határátkelőhely működtetéséhez szükséges feltételeket az üzemeltetőnek kell biztosítani a forgalom jellegének, így a zavartalan és kulturált személy- és áruforgalom szabályainak megfelelően.

Az üzemeltető kötelessége továbbá az ellenőrző hatóságok elhelyezésének térítés nélküli biztosítása is, azonban a felmerülő üzemeltetési költségeket a hatóság külön megállapodás alapján köteles megtéríteni.

Légi határátkelőhelyen biztosítani kell a be- és kilépő forgalom, a személy- és áruforgalom fizikai szétválaszthatóságát. Olyan folyosót kell kialakítani, amely szavatolja a schengeni belső, illetve a külső

légijáratokkal utazó személyek ki- és beutazási feltételek szerinti külön választhatóságát. Biztosítani kell továbbá egy, a tranzitterületen kijelölt helyiséget, amely lehetővé teszi a be nem léptethető utasok elhelyezését, a tranzitutasok ellenőrzésének feltételeit, valamint az áruk átvizsgálására szolgáló vizsgálócsarnokot és azokat a biztonsági feltételeket, amelyek az ellenőrzéshez szükségesek.

Légi határátkelőhelyen kötelező olyan kiegészítő tábla alkalmazása, amely tartalmazza a határátkelőhely nyitvatartási idejére és az igénybevételére vonatkozó korlátozásokat. Megjegyzendő, hogy amennyiben a Magyar Honvédség katonai repülőterén belül nemzetközi személy- és áruforgalmat bonyolító rész kerülne kialakításra, ahol korlátozott nyitvatartási idejű határátkelőhely működne, úgy a határátkelőhely nyitvatartási időn kívüli igénybevételét, illetve eseti igénybevételét a megyei rendőr-főkapitányság engedélyezné. A Magyar Honvédség és a külföldi haderő harmadik országos vám-mellékutas szállításai során ez a gyakorlat már bevezetésre került, az gördülékenyen működik.

Az engedély megadásának feltétele egy kérelem, amely tartalmazza a kérelmező nevét, az ideiglenesen megnyitni szándékozott határátkelőhely megnevezését, az igénybevétel tervezett időpontját, a forgalom bővítésének tárgyát, a kérelem indokait továbbá a légijármű típusát, felségjelzését, lajstromjelét, a légijármű tervezett érkezési és indulási időpontját, az indulási és célállomást. Ideiglenes határátkelőhely megnyitása kormányzati döntés, továbbá sport, turisztikai, kulturális, vallásos, önkormányzati, nemzetközi kötelezettség teljesítése céljából vagy gazdasági célból engedélyezhető az illetékes rendőrhatalóság részéről. Ideiglenesen megnyitott határátkelőhely határforgalmi ellenőrző díja hatósági személyenként és óránként, munkanapokon 8-16 óra között 3 ezer Ft, ezt meghaladó időszakon belül 4,5 ezer Ft, valamint munkaszüneti és ünnepnapokon 6 ezer Ft. Ezek az összegek nem tartalmazzák a hatósági személyek szállítási költségeit, melyet a kérelmezőnek szintén meg kell térítenie.

A kérelmezést végző szervezeti elem mentesül a Magyar Honvédség, a külföldi haderő, a nemzetközi szervezet, a magyar és valamely külföldi állam kezelésében álló katonai vagy rendvédelmi légijármű repülési tevékenységéhez köthető ideiglenes határnyitási feladat elvégzése során felmerülő fenti költségek megfizetése alól. Tehát, amikor a Magyar Honvédség kezelésében lévő repülőtereken ilyen típusú légijárműveket érintő ideiglenes határnyitásra kerül sor, akkor a rendőr- és a nemzeti adó- és vámhatóság részéről nem kerül térítési díj felszámításra a HM Védelemgazdasági Hivatal részére.

4. Tranzitterület

A tranzitterület olyan határterületen¹⁶ belül létesített terület, melynek létrehozása egy nemzetközi repülőtéren nem kötelező. Gyakorlati szempontból a határterület kijelölése a rendőrhatalóság feladata, majd az üzemeltető kezdeményezésére ezen belül a NAV Repülőtéri Igazgatósága meghatározza a tranzitterület helyét.

A Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér tranzitterülete induló utasok esetén az utasbiztonsági ellenőrzés helyszínétől az induló légi jármű ajtajáig terjed (buszos beszállításkor a terminál kijáratáig, beleértve a beszállító busz fedélzetét is a beszállítás időtartama alatt), továbbá érkező utasok esetén az érkező légi jármű ajtajától a vámellenőrzési területig terjed ki (buszos kiszállítás esetén a terminál bejáratától kezdődik, és magában foglalja a kiszállítást végző busz fedélzetét a szállítás időtartama alatt).

Áruforgalom esetén a kiszolgáló szervezetek raktára és a légi jármű közötti szállítás ideje során a szállító jármű fedélzetét értjük a tranzitterület fogalma alatt. A tranzitterület lényegét megfogalmazva elmondható, hogy olyan területet jelent, amely a még EU területére be nem lépett utasok, illetve áruk, vagy a már EU területéről kilépett utasok, illetve áruk tartózkodására vagy tárolására szolgál. Azaz külföldnek, harmadik országnak minősül.

Tranzitterületi engedélyt kizárólag a NAV Repülőtéri Igazgatósága adhat ki¹⁷ magyarországi viszonylatban, melynek kibocsátási ideje 1-2 hónapot vesz igénybe az eddigi gyakorlat alapján.

Nemzetközi repülőtér működéséhez kapcsolódó építési, átalakítási munkálatok elvégzése esetén az engedélyezést a légiközlekedési hatóság végzi, azonban a határterület, tranzitterület, ellenőrzési helyszínek, különböző hatósági helyiségek kialakítása során a vámhatóság és a rendőrség illetékes szervezeti elemei szakhatóságként működnek közre, azaz jóváhagyásuk szükséges a végső engedély kiadásához.

¹⁶ „A személy-, áru- és járműellenőrzésre kijelölt terület a tranzitterület, továbbá az induló, illetve érkező légi jármű ajtaja és az útlevelel- és vámellenőrzés helye között kijelölt terület.” A határterületről, valamint a határátkelőhely területére nem határátlépés céljából történő belépés és tartózkodás szabályairól szóló 330/2007. (XII. 13.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés.

¹⁷ A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény végrehajtásáról szóló 141/1995. (XI. 30.) Korm. rendelet 17. §-a alapján.

5. Légiközlekedési tevékenységek

A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 71. § 10. pontja meghatározza azon repülési tevékenységeket, amelyek légiközlekedési tevékenységnek minősülnek. Ilyen tevékenységnek tekinthető a légijárművel végzett személyszállítás és áru fuvarozás, munkavégzés, kutató és mentő repülés, egészségügyi repülés, sport- és magáncélú repülés, vállalati célú légiközlekedés, szakszemélyzeti gyakorlati repülőkiképzés, az állami légijárművel végzett repülés a légvédelmi készenléti repülést kivéve, ahogy az a 10. ábra rovataiban is látható.

Légi közlekedési tevékenységnek minősül a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 71. § 10. pontja alapján		Repülési tevékenység típusa
	A légijárművel végzett személyszállítás és áru fuvarozás (ideértve a postai küldemények fuvarozását)	Nem magáncélú légiközlekedési tevékenység
	A légijárművel folytatott munkavégzés (pl. honvédségi célú repülés)	Nem magáncélú légiközlekedési tevékenység
	A bamba jutott vagy eltűnt légijármű megsegítésére, valamint a katasztrófák elleni védekezéssel és a mentéssel összefüggő tevékenység ellátására irányuló kutató-mentő repülés	Nem magáncélú légiközlekedési tevékenység
	A légijárművel végzett egészségügyi mentőrepülés	Nem magáncélú légiközlekedési tevékenység
	A légijármű sport-, valamint magáncélú alkalmazása	Magáncélú légiközlekedési tevékenység Jöt. 3. § (1) bekezdés 39. pont
	A vállalati célú légiközlekedés	Magáncélú légiközlekedési tevékenység Jöt. 3. § (1) bekezdés 39. pont
	A légiközlekedési szakszemélyzet gyakorlati repülő kiképzése	Nem magáncélú légiközlekedési tevékenység
	A légvédelmi készenléti repülések kivételével az állami légijárművel végzett repülés	Nem magáncélú légiközlekedési tevékenység

10. számú ábra. Repülési tevékenységek összefoglalása
(saját szerkesztés)

Az előbb felsoroltak közül magáncélú légiközlekedési tevékenységnek tekinthető a légijármű sport- és magáncélú használata, valamint a vállalati célú légiközlekedési tevékenység. Ezekben az esetekben a jövedékiadó-felfüggesztéssel beszerzett repülő üzemanyag (2710 19 21 KN-kód¹⁸ szerinti üzemanyag-petróleum és a 2710 12 31 KN-kód szerinti repülőbenzin) felhasználása során beáll a jövedéki adó, és adófizetési kötelezettség keletkezik.

¹⁸ „A vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet 1. melléklete szerinti Kombinált Nomenklatúrában meghatározott, nyolc számjegyű áruazonosító szám.” Jöt. 3. § (1) bekezdés 32. pontja

5.1. A Magyar Honvédség jövedéki adóraktári felhasználási tevékenysége

A Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatal adóraktári¹⁹ tevékenysége keretében négy telephelyén végzi a jövedékiadó-felfüggesztéssel²⁰ beszerzett repülőüzemanyag tárolását (készletezését) és felhasználási tevékenységét.

A 11. ábra bemutatja a Magyar Honvédség katonai repülőterein, továbbá katasztrófa elhárításához, szervezett gyakorlatok végrehajtásához, határvédelmi feladatok ellátáshoz stb. eseti jelleggel létesített üzemanyagtöltő pontjain történő kiszolgálások folyamatát, jogszabályi hátterét. A különböző lajstromjelű – legyen az civil vagy állami –, légi járművek leszállása a Magyar Honvédség katonai repülőterein kizárólag az MH Légi Vezetési és Irányítási Központ (a továbbiakban: MH LVIK) által kiadott leszállási engedély birtokában végezhető. Az előzetes kérelemben (SLOT PPR Request) a repülési tevékenységet végző jogi és természetes személy képviselőjének nyilatkozni kell a repülőüzemanyag vételezési szándékáról is.

A HM VGH jövedéki adóraktári engedélye lehetővé teszi többek között állami légijárművek – így például rendőrségi helikopterek – üzemanyagtöltő ponton történő kiszolgálását is, természetesen előzetes kérelem (nem az MH LVIK hatáskörébe tartozik) és a szabad kapacitás függvényében.

E tevékenységek végzéshez kapcsolódó további jogszabályi követelmények és feladatok a Költségvetés Pénzügy Számvitel folyóirat 2017. május havi számában kerültek részletesen bemutatásra.

¹⁹ „Az adóraktár engedélyese által működtetett, jövedéki termék adófelfüggesztési eljárás keretében történő előállítására, tárolására, felhasználására és más termék előállítására, feladására és átvételére szolgáló

a) belföldön fizikailag, így különösen fallal, kerítéssel, mérési ponttal elkülönített, egy technológiai egységet képező üzem, raktár, amely megfelel az e törvényben meghatározott feltételeknek,

b) egy másik tagállam illetékes hatósága által az adóraktár engedélyezésére meghatározott feltételeknek megfelelő hely.” Jöt. 3. § (1) bekezdés 4. pont

²⁰ „A jövedéki termék vámfelfüggesztési eljáráson kívüli előállítására, tárolására vagy szállítására alkalmazott, az adófizetési kötelezettséget felfüggesztő adóeljárás.” Jöt. 3. § (1) bekezdés 2. pont

		
<p>²¹Katonai lajstromjelű légijármű</p> <p>Ebben az esetben a fel- és leszállás engedélyezése az adott MH repülőtér saját hatáskörében történik.</p>	<p>²²Civil lajstromjelű légijármű</p> <p>SLOT and PPR kérelem alapján MH katonai repülőtér használatára érvényes leszállási engedély kiadása az MH Légi Vezetési és Irányítási Központ által. A kérelem kiterít többek között a légijármű által vételezendő üzemanyag mennyiségére és a fizetés módjára.</p>	<p>²³Külföldi fegyveres erő vagy állami lajstromjelű légijármű</p>
<p>– HM VGH jövedéki adóraktári engedélyes a 22/2019. (III. 20.) HM utasítás 5. §-a alapján,</p> <p>– Tevékenységét a 6. § (1) bekezdés a) - d) pontjában nevesített telephelyeken végzi.</p>	 <p>²⁴Adóraktár</p>	<p>Kiszolgáltatás</p> <p>– a 2016. évi LXVIII. törvény (Jöt.) 112. § a), d) pontja, vagy</p> <p>– a 7. § (1) bekezdés a) pontja alapján.</p>
 <p>Tartályautó</p>	<p>HM VGH adóraktár részei</p> <p>– tartályautó Jöt. 112. § (2) bekezdés a) pont,</p> <p>– telepített töltőpont Jöt. 112. § (2) bekezdés b) pont</p> <p>22/2019. (III. 20.) HM utasítás 6. § (1) bekezdés.</p>	 <p>²⁵Telepített töltőpont</p>

11. számú ábra. A HM VGH jövedéki adóraktári tevékenysége (saját szerkesztés)

A 12. ábra összefoglalja a különböző felhasználási módokat. Kitér a jogszabályi helyekre, a bizonylatolás és számlázás módjára, az általános forgalmi és jövedéki adó fizetési kötelezettségére, az általános forgalmi adó visszaigénylési lehetőségére.

²¹ Forrás: <http://www.gazdasagportal.hu/index.php>

²² Forrás: <https://www.youtube.com/5-Fastest-Civil-Helicopters-in-the-World>

²³ Forrás: <http://www.police.hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/szervezeti-hirek/szolgalatban-a-heli-kopterflotta-fotokkal>

²⁴ Forrás: Sebestyén Áron

²⁵ Forrás: Sebestyén Áron

A Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatal adóraktári tevékenysége keretében végzett jövedéki adó-felfüggesztéssel beszerzett repülő-üzemanyag (2710 19 21 KN-kód szerinti üzemanyag petróleum és a 2710 12 31 KN-kód szerinti repülőbenzin) felhasználási tevékenysége							
Fsz.	Légi és egyéb jármű besorolása	Felhasználás típusa	Jövedéki adófizetési kötelezettség	Bizonylat	Általános forgalmi adófizetési kötelezettség	Általános forgalmi visszaigénylési lehetőség	Számlázás módja
1.	Katonai lajstromjelű légi jármű	Nem magáncélú légiközlekedési tevékenység	Nem keletkezik *Jöt. 112. § (1) bekezdés a) pontja	****Vhr. 57. (1) bekezdés a) pontja alapján belső bizonylat	Keletkezik beszerzéskor **ÁFA tv. 9. § (1), 82. § (1) bekezdése	Nem keletkezik	Nincs
2.	Katonai lajstromjelű légi jármű	Magáncélú légiközlekedési tevékenység	Keletkezik *Jöt. 7. § (1) bekezdés a) pontja	*****HM utasítás 4. § c) pontja, 1. melléklet szerinti bizonylat	Keletkezik beszerzéskor **ÁFA tv. 9. § (1), 82. § (1) bekezdése	Nem keletkezik	ÁFA- és jövedéki adóval terhelt
3.	Állami lajstromjelű légi jármű	Nem magáncélú légiközlekedési tevékenység	Nem keletkezik *Jöt. 112. § (1) bekezdés a) pontja	*****HM utasítás 4. § c) pontja, 1. melléklet szerinti bizonylat	Keletkezik beszerzéskor **ÁFA tv. 9. § (1), 82. § (1) bekezdése	Nem keletkezik	ÁFA-val terhelt
4.	Állami lajstromjelű légi jármű	Magáncélú légiközlekedési tevékenység	Keletkezik Jöt. 7. § (1) bekezdés a) pontja	*****HM utasítás 4. § c) pontja, 1. melléklet szerinti bizonylat	Keletkezik beszerzéskor **ÁFA tv. 9. § (1), 82. § (1) bekezdése	Nem keletkezik	ÁFA- és jövedéki adóval terhelt
5.	Külföldi katonai lajstromjelű légi jármű	Nem magáncélú légiközlekedési tevékenység	Nem keletkezik *Jöt. 112. § (1) bekezdés a) pontja	****Vhr. 57. (1) bekezdés b) pontja STANAG 2034 „ANNEX A”	Keletkezik beszerzéskor **ÁFA tv. 9. § (1), 82. § (1) bekezdése	Keletkezik, az **ÁFA tv. 107. § (1) bekezdés c) pontja	ÁFA- és jövedéki adó nélkül ***NATO SOFA XI. Cikk 11. pont
6.	Külföldi katonai lajstromjelű légi jármű	Magáncélú légiközlekedési tevékenység	Keletkezik *Jöt. 7. § (1) bekezdés a) pontja	*****HM utasítás 4. § c) pontja, 1. melléklet szerinti bizonylat	Keletkezik beszerzéskor **ÁFA tv. 9. § (1), 82. § (1) bekezdése	Nem keletkezik	ÁFA- és jövedéki adóval terhelt
7.	Civil légitársaság tulajdonát képező civil lajstromjelű légi jármű	Nem magáncélú légiközlekedési tevékenység	Nem keletkezik *Jöt. 112. § (1) bekezdés a) pontja	*****HM utasítás 4. § c) pontja, 1. melléklet szerinti bizonylat	Keletkezik beszerzéskor **ÁFA tv. 9. § (1), 82. § (1) bekezdése	Nem keletkezik	ÁFA-val terhelt
8.	Civil légitársaság tulajdonát képező civil lajstromjelű légi jármű	Magáncélú légiközlekedési tevékenység	Keletkezik *Jöt. 7. § (1) bekezdés a) pontja	*****HM utasítás 4. § c) pontja, 1. melléklet szerinti bizonylat	Keletkezik beszerzéskor **ÁFA tv. 9. § (1), 82. § (1) bekezdése	Nem keletkezik	ÁFA- és jövedéki adóval terhelt
9.	Külföldi haderő szárazföldi járműve	Nemzetközi gyakorlat	Nem keletkezik *Jöt. 112. § (1) bekezdés d) pontja	****Vhr. 57. (1) bekezdés b) pontja STANAG 2034 „ANNEX A”	Keletkezik beszerzéskor **ÁFA tv. 9. § (1), 82. § (1) bekezdése	Keletkezik, az **ÁFA tv. 107. § (1) bekezdés c) pontja	ÁFA- és jövedéki adó nélkül ***NATO SOFA XI. Cikk 11. pont
Rövidítések: *Jöt.: a jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény ** ÁFA tv.: az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény *** NATO SOFA: az Észak-atlanti Szerződés tagállamai közötti, fegyveres erők jogállásáról szóló Megállapodáshoz történő csatlakozásról, a Megállapodás kihirdetéséről, valamint a Megállapodáshoz kapcsolódó egyes jogszabályok módosításáról szóló 1999. évi CXVII. törvény **** Vhr.: a jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 45/2016. (XI. 29.) NGM rendelet ***** HM utasítás: a külföldi szervezetek eszközei magyarországi, valamint a Magyar Honvédség eszközei külföldön végrehajtott üzemanyag-feltöltésének és elszámolásának rendjéről szóló 23/2019. (III. 20.) HM utasítás							

12. számú ábra. A HM VGH jövedéki adóraktári tevékenységéhez köthető felhasználási tevékenységek összefoglaló ábrája (saját szerkesztés)

5.1.1. Katonai lajstromjelű légi jármű nem magáncélú légiközlekedési tevékenysége

Katonai lajstromjelű légi jármű nem magáncélú légiközlekedési tevékenysége esetén a Jöt. 112. § (1) bekezdés *a) pontja* szerinti felhasználás következik be, amely nem keletkeztet jövedéki adófizetési kötelezettséget, bizonylatolása a Vhr. 57. § (1) bekezdés *a) pontja* alapján belső bizonylattal történik. Általános forgalmi adó fizetési kötelezettség kizárólag beszerzéskor keletkezik az ÁFA törvény 9. § (1) bekezdése alapján és a 82. § (1) bekezdésében felszámított adómérték figyelembevételével, melynek visszaigénylésére nincs lehetőség, illetve a feltöltésről nem kerül számla kiállításra, mivel saját célú felhasználásról beszélünk.

5.1.2. Katonai lajstromjelű légi jármű magáncélú légiközlekedési tevékenysége (elvi lehetőség)

Katonai lajstromjelű légi jármű magáncélú légiközlekedési tevékenysége esetén beáll a jövedéki adó és a jövedékiadó-felfüggesztéssel beszerzett repülőgép-üzemanyag után a Jöt. 7. § (1) bekezdés *a) pontja* alapján (szabadforgalomba bocsátás miatt) meg kell fizetni a jövedéki adót a Jöt. 110. § (1) bekezdésében meghatározott adómérték figyelembevételével, bizonylatolása a HM utasítás 4. § *c) pontja* alapján az *1. melléklete* szerinti bizonylattal történik. Általános forgalmi adó fizetési kötelezettség beszerzéskor keletkezik az ÁFA törvény 9. § (1) bekezdése alapján és a 82. § (1) bekezdésében felszámított adómérték figyelembevételével, mely nem igényelhető vissza, illetve a feltöltésről számla kerül kiállításra (a felhasználónak) általános forgalmi adóval és jövedéki adóval terhelt.

5.1.3. Állami lajstromjelű légi jármű nem magáncélú légiközlekedési tevékenysége

Állami légi jármű nem magáncélú légiközlekedési tevékenysége esetén a Jöt. 112. § (1) bekezdés *a) pontja* szerinti felhasználásról beszélünk, amely nem jár jövedéki adófizetési kötelezettséggel, bizonylatolása a HM utasítás 4. § *c) pontja* alapján az *1. melléklet* szerinti bizonylattal történik. Általános forgalmi adó fizetési kötelezettség beszerzéskor keletkezik az ÁFA törvény 9. § (1) bekezdése alapján és a 82. § (1) bekezdésében felszámított adómérték figyelembevételével, melynek visszaigénylésére nincs lehetőség, illetve a feltöltésről számla kerül kiállításra (a felhasználónak) általános forgalmi adóval terhelt.

5.1.4. Állami lajstromjelű légijármű magáncélú légiközlekedési tevékenysége (elvi lehetőség)

Állami légijármű magáncélú légiközlekedési tevékenysége esetén az 5.1.2. pontban részletezett eseményről beszélünk, illetve az ott meghatározottak szerint kell eljárni.

5.1.5. Külföldi katonai lajstromjelű légijármű nem magáncélú légiközlekedési tevékenysége

A külföldi haderő tulajdonát képező katonai lajstromjelű légijármű nem magáncélú légiközlekedési tevékenysége esetén a Jöt. 112. § (1) bekezdés *a) pontja* szerinti felhasználásról beszélünk, amely esetén nem kell jövedéki adót fizetni, adatokkal történő igazolása a Vhr. 57. § (1) bekezdés *b) pontjában* meghatározott STANAG 2034 „ANNEX A” feltöltési bizonylattal történik. Általános forgalmi adó fizetési kötelezettség kizárólag beszerzéskor keletkezik az ÁFA törvény 9. § (1) bekezdése alapján és a 82. § (1) bekezdésében felszámított adómérték figyelembevételével, melynek visszaigénylésére a 107. § (1) bekezdés *c) pontja* alapján van lehetőség, illetve a feltöltésről számla kerül kiállításra (a felhasználónak) általános forgalmi adó és jövedéki adó nélkül, a NATO SOFA 11. cikk 11. pontja alapján.

5.1.6. Külföldi katonai lajstromjelű légijármű magáncélú légiközlekedési tevékenysége (elvi lehetőség)

A külföldi haderő tulajdonát képező katonai lajstromjelű légijármű magáncélú légiközlekedési tevékenysége esetén az 5.1.2. pontban részletezettek szerint kell eljárni.

5.1.7. Civil légitársaság tulajdonát képező civil lajstromjelű légijármű nem magáncélú légiközlekedési tevékenysége

A civil légitársaság tulajdonát képező civil lajstromjelű légijármű nem magáncélú légiközlekedési tevékenysége esetén az 5.1.3. pontban meghatározottak szerinti események bekövetkezésére kerül sor.

5.1.8. Civil légitársaság tulajdonát képező civil lajstromjelű légijármű magáncélú légiközlekedési tevékenysége

A civil légitársaság tulajdonát képező civil lajstromjelű légijármű magáncélú légiközlekedési tevékenysége esetén az 5.1.4. pontban meghatározottak szerint kell eljárni.

5.1.9. Külföldi haderő szárazföldi járművének nemzetközi gyakorlat keretében történő használati tevékenysége

A külföldi haderő szárazföldi járművének nemzetközi gyakorlat keretében történő használati tevékenysége esetén a Jöt. 112. § (1) bekezdés *d) pontja* szerinti felhasználás következik be, amely nem keletkeztet jövedéki adófizetési kötelezettséget, bizonylatolása a Vhr. 57. § (5) bekezdése alapján a Vhr. 57. § (1) bekezdés *b) pontjában* meghatározott STANAG 2034 „ANNEX A” feltöltési bizonylattal történik. Általános forgalmi adó fizetési kötelezettség kizárólag beszerzéskor keletkezik az ÁFA törvény 9. § (1) bekezdése alapján és a 82. § (1) bekezdésében felszámított adómérték figyelembevételével, melynek visszaigénylésére a 107. § (1) bekezdés *c) pontja* alapján van lehetőség, illetve a feltöltésről számla kerül kiállításra (a felhasználónak) általános forgalmi adó és jövedéki adó nélkül, a NATO SOFA 11. cikk 11. pontja alapján.

Összegzés

Ez a tanulmány bemutatta a Magyar Honvédség katonai repülőtereinek közös felhasználású repülőterekké történő átalakításának lehetőségét, elemezve a jogszabályi környezetet, a bevezetendő intézkedéseket, a beszerzendő biztonsági eszközök körét és a szóba jöhető beruházási és fenntartási költségeket. Kitért továbbá a repülőterek védelmi és tervezési követelményeire, az utasok és kézipoggyászuk ellenőrzésére, a határátkelőhelyek létesítésére, valamint a különböző repülési tevékenységekre. Az elvégzett vizsgálat eredményeként megállapítható, hogy a Magyar Honvédség kezelésében álló katonai repülőterek közös felhasználású repülőterekké történő alakítása, illetve az ehhez kapcsolódó beruházás rendkívül költségigényes, és fenntartási költségei is csak nagyon magas utasforgalom esetén térülnek meg.

Köszönetnyilvánítás

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság részéről Macsári István rendőr alezredes úrnak, illetve a NAV Repülőtéri Igazgatóság részéről Andrejkovics László úrnak a kutató munkánkhoz nyújtott segítségükért, szakmai iránymutatásukért.

Felhasznált jogforrások

1. AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 300/2008/EK RENDELETE a polgári légiközlekedés védelmének közös szabályairól és a 2320/2002/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.
2. AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 952/2013/EU rendelete az Uniós Vámkódex létrehozásáról Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.
3. A TANÁCS 2658/87/EGK rendelete a vám- és statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.
4. A BIZOTTSÁG 272/2009/EK RENDELETE a polgári légiközlekedés védelméről szóló 300/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet mellékletében foglalt közös alapkövetelmények kiegészítéséről. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.
5. A BIZOTTSÁG 185/2010/EU RENDELETE a közös légiközlekedés-védelmi alapkövetelmények végrehajtásához szükséges részletes intézkedések meghatározásáról. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.
6. A BIZOTTSÁG (EU) 2015/2446 FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az Uniós Vámkódex egyes rendelkezéseire vonatkozó részletes szabályok tekintetében történő kiegészítéséről. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.
7. A BIZOTTSÁG (EU) 2015/2447 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.
8. Az uniós vámjog végrehajtásáról szóló 2016. évi XIII. törvény Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.
9. A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.
10. A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.
11. A jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.

12. A nemzetközi polgári repülésről, Chicagóban, az 1944. évi december hó 7. napján aláírt Egyezmény és annak módosításáról szóló jegyzőkönyvek kihirdetéséről szóló 1971. évi 25. törvényerejű rendelet. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.
13. A polgári légiközlekedés védelmének szabályairól és a Légiközlekedés Védelmi Bizottság jogköréről, feladatairól és működésének rendjéről szóló 169/2010. (V. 11.) Korm. rendelet. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.
14. A repülőtér létesítésének, fejlesztésének és megszüntetésének, valamint a leszállóhely létesítésének és megszüntetésének szabályairól szóló 159/2010. (V. 6.) Korm. rendelet. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.
15. A határátkelőhely és az ideiglenes határátkelőhely megnyitásáról és működtetéséről, valamint a határátlépési pontról szóló 332/2007. (XII. 13.) Korm. rendelet. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.
16. A határátlépéssel járó csapatmozgások engedélyezésének kormányzati feladatairól szóló 190/2000. (XI. 14.) Korm. rendelet. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.
17. A légiközlekedés védelmével kapcsolatos feladatoknak az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv általi átvételéről, a nyilvános repülőtér üzemeltetője részére történő visszadásáról és az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv indokolt költségei megtérítésének szabályairól, valamint a védelmi ellenőrzés felügyeletéről szóló 302/2014. (XII. 5.) Korm. rendelet. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.
18. A határterületről, valamint a határátkelőhely területére nem határátlépés céljából történő belépés és tartózkodás szabályairól szóló 330/2007. (XII. 13.) Korm. rendelet. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.
19. A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény végrehajtásáról szóló 141/1995. (XI. 30.) Korm. rendelet. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.
20. Az uniós vámjog végrehajtásának részletes szabályairól szóló 11/2016. (IV. 29.) NGM rendelet. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.
21. A vám eljárás során alkalmazandó NATO okmányok köréről, alkalmazásuk és kibocsátásuk eljárási szabályairól, valamint a katonai csapat- és árumozgásokra vonatkozó vám eljárás különös

szabályairól szóló 13/2016. (IV. 29.) NGM rendelet. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.

22. A jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 45/2016. (XI. 29.) NGM rendelet. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2018. szeptember 17.
23. A repülőgép-üzemanyagot beszerző, tároló, felhasználó és elszámoló honvédelmi szervezetek jövedéki adóraktári tevékenységével kapcsolatos feladatairól, valamint a hajtóanyagok jövedéki adó elszámolásával összefüggő egyéb feladatokról szóló 22/2019. (III. 20.) HM utasítás. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2019. április 11.
24. A külföldi szervezetek eszközei magyarországi, valamint a Magyar Honvédség eszközei külföldön végrehajtott üzemanyag-feltöltésének és elszámolásának rendjéről szóló 23/2019. (III. 20.) HM utasítás. Letöltés helye, ideje: www.njt.hu 2019. április 11.